

ДО БІОЛОГІЇ КРУКА НА РІВНЕНщинІ

В.О.Новак

За час орнітологічних досліджень у Рівненській обл. /1979-91 роки/, зібрано матеріали по поширенню, гніздуванню і особливостях поведінки крука / *Corvus corax* L. /.

Це звичайний, але не чисельний вид, поширений практично по всій території, хоча у лісостеповій частині кількість його більша, ніж на Поліссі. Гніздиться переважно в невеликих лісових масивах. Останніми роками спостерігається деяка синантропізація виду. Так, гнізда в лісах розміщуються часто на віддалі 1-80 м від узлісся / $n = 3$ /, є випадки гніздування в невеликих парках і населених пунктах /2/, а також у лісосуґах вздовж шосе /3/. Їжу здобувають на скотомогильниках, тваринницьких фермах, рідше - на полях, луках чи в селах. Відмічено випадок успішного полювання крука на курей взимку /с.Надчиці Млинівського р-ну/. Під час зимівлі концентруються групами до 30 особин, найчастіше поблизу скотомогильників.

За час проведення досліджень нами зареєстровано 14 гнізд. Найчастіше вони виявлені на дубі /7/, рідше на тополі чорній /осокорі/ /3/, осині /1/, сосні /1/, липі /1/ і березі /1/. Гнізда знаходились на висоті 7-15, найчастіше - 10 м від землі. Окремі будівлі використовуються птахами переважно по 3-4 роки, рідше - понад 10 років. Найбільшу кількість гнізд відмічено в окол. с.Мальована Млинівського р-ну /8/, де щорічно оселяється 5-6 пар у навколишніх лісах.

Круки займають старі гнізда, чи будують нові, в середині лютого, а кладка з'являється лише в кінці березня. У середині квітня в гніздах вже є пташенята, які піднімаються на крило в першій декаді травня. Найчастіше у выводках спостерігається 3-4 пташенят, зрідка - 6 /04.05.1991 р. в окол. м.Дубровиця/. Вже в червні сім'ї розпадаються і лише в зимовий період птахи збираються у зграї. Цікавим є випадок великого скупчення /близько 70 особин/ круків 03.04.1991 р., серед вологих лук на берегах безіменної річечки в окол. с.Бараня Червоноармійського р-ну. Причину такого явища важко пояснити, оскільки в більшості пар саме в цей час їде насидкування кладок.

Є в нас дані про конкуренцію за гнізда між круком і звичайним канюком / *Buteo buteo* /L./, де перевага була на боці канюка. Крім того, випадок гніздування крука в колонії граків / *Corvus frugilegus* L. / очевидно мав негативний вплив - вони її залишили.

Станом на кінець 1991 р. гнізда крука нами знайдені в Млинівському /9/, Дубнівському /3/, Червоноармійському /1/ і Гощанському /1/ районах.

To the biology of the Raven in the Rivne Region. - V.O. Novak. -
Data about 14 nests which were collected in 1979-1991 are represented.

Адреса автора: Україна / Ukraine /, 265141, Рівненська обл., Млинівський р-н, с.Новоукраїнка, Новак В.О.